Asia: O 41/2023 vp Terveydenhuollon toimivuus

Kirjallinen lausunto Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Suomen yleislääkärit GPF ry

Suomen yleislääkärit GPF ry kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi tässä tärkeässä yleislääkäreitä koskettavassa asiassa.

Suomen yleislääkärit GPF ry yhtyy eduskunnan tarkastusvaliokunnan Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) tilaaman tutkimuksen perustason avosairaanhoidon toimivuudesta johtopäätöksiin perusterveydenhuollon järjestelmän hajanaisuudesta ja epätasa-arvoisuudesta. Perusterveydenhuollon järjestelmää tulee uudistaa kokonaisuudessaan ja tämä edellyttää laaja-alaista yhteistyötä läpi puoluekentän ja jatkuvuutta yli vaalikausien.

Järjestelmää pitäisi kehittää rahoituksen osalta kohti yksikanavaista järjestelmää kanavoimalla rahoitusta enemmän hyvinvointialueiden kautta järjestetyille palveluille. Osana tätä järjestelmän selkeyttämistä tulee jatkaa perusterveydenhuollon omalääkärimallin edistämistä. Omalääkärimallissa ihmisellä olisi yksi hoitovastuullinen yleislääketieteen erikoislääkäri yhdellä avosairaanhoidon sektorilla.

Työterveyshuollon roolia osana perusterveydenhuoltoa tulee selkeyttää. Kannatamme tutkimuksen suositusta, että työterveyshuollon kautta järjestetyille perustason avosairaanhoidon palveluille määritellään minimikattavuus, jota tuetaan julkisin varoin, ja poistetaan julkinen tuki muista työnantajan päätöksellään järjestämistä palveluista.

Tutkimuksen havainto julkisen sektorin päävastuusta haavoittuvimpien potilasryhmien hoidossa tukee käytännön työtä tekevien yleislääkärien arjen havaintoja. Julkisessa perusterveydenhuollossa asioi paljon iäkkäitä, monisairaita ja alempiin sosioekonomisiin ryhmiin kuuluvia eli kaikista haavoittuvimpia potilaita. Näiden potilaiden hoito vaatii useimmiten yleislääketieteen erikoislääkäritasoista osaamista. Julkisen perusterveydenhuollon lääkäripalveluiden saatavuutta parantamalla on mahdollista puuttua varhaisemmin juuri näiden potilasryhmien ongelmiin. Näin pystytään ennaltaehkäisemään sairauksien ja ongelmien paheneminen kallista erikoistason sairaanhoitoa vaativiksi.

Lääkäriksi opiskelevien keskuudessa yleislääketiede on houkutteleva erikoisala ja yleislääketieteeseen erikoistuvien lääkärien määrä on koko ajan lisääntynyt. Riittävä julkisen perusterveydenhuollon lääkäriresurssointi takaa nykyistä kohtuullisemman työmäärän yksittäiselle lääkärille ja parantaa siten merkittävästi julkisen perusterveydenhuollon veto- ja pitovoimaa. Useissa tutkimuksissa sopivaksi väestön kooksi yhdelle omalääkärille on noin 1200 potilasta.

Helsingissä 12.2.2026

Elina Miettola

Yleislääketieteen erikoislääkäri

Terveyspoliittinen ryhmä GPF puheenjohtaja

Jaana Puhakka

Yleislääketieteen ja terveydenhuollon erikoislääkäri

Suomen yleislääkärit ry, puheenjohtaja